

Rozhodněte, ke kterým slovním druhům mohou patřit následující formy, a rozlište, zda jde o homonymii (popř. transpozici) slovnědruhovou, nebo o homonymii lexikální:

HNÁT

VLIVEM

JÍ

TŘI

NA

VEDOUCÍ

Určete slovní druh tučně vytištěných slov:

Copak se tu večer dělo?

Že to na tebe prásknu!

Poslyš, nejsi ty magor?

Následkem nemoci zemřel.

Které ze tří kritérií užívaných pro určení slovního druhu zapojíte, budete-li chtít tvrdit, že následující text může být jak jedna věta, tak souvětí:

Pišti, svišti.

Které ze tří kritérií užívaných pro určení slovního druhu zapojíte, budete-li chtít tvrdit, že podtržené slovo má dvě slovnědruhové interpretace:

Místo vašich schůzek sis měl lépe vybírat.

Která ze tří kritérií užívaných pro určení slovního druhu zapojíte, budete-li chtít tvrdit, že podtržená slova mají stejnou/různou slovnědruhovou interpretaci:

Proto se (dvacet, mnoho, spoustu) lidí stěhuje dnes večer.

Která ze tří kritérií užívaných pro určení slovního druhu zapojíte, budete-li chtít tvrdit, že následující tvary jsou a) substantiva a b) slovesa.

POHLA

UHLA

JEHLA

CIHLA

TRUHLA

TÁHLA

RUBÁŠ

HLODÁŠ

GULÁŠ

Rozhodněte, ke kterým slovním druhům mohou patřit následující formy, a rozlište, zda jde o homonymii (popř. transpozici) slovnědruhovou, nebo o homonymii lexikální:

HNÁT *Dej pryč ten hnát/subst. Nemusíme se tak hnát/verb.*

VLIVEM

JÍ *Jí/verb rukama. Nedotýkej se jí/zájmeno rukama.*

TŘI *Raz, dva, tři/numeral. Tři/verb. si to místo, ať se zahřeje.*

NA *Na/částice, tu máš. Kniha leží na/předložka stole.*

VEDOUCÍ *Naše vedoucí/substantivum nám oznámila, že se výuka do odvolání nekoná.*

Zavírání škol je cesta vedoucí/adjektivum procesuální k rozložení studia.

Určete slovní druh tučně vtištěných slov:

Copak/**tázací neurčité zájmeno** se tu večer/**adverbium** dělo?

Že/**částice** to na tebe prásknu!

Poslyš/**citoslovce**, nejsi ty magor?

Následkem/**sekundární předložka** nemoci zemřel.

Které ze tří kritérií užívaných pro určení slovního druhu zapojíte, budete-li chtít tvrdit, že následující text může být jak jedna věta, tak souvětí:

Pišti, svišti.

Může jít o koordinaci dvou imperativních vět, nebo o větu hlavní v imperativu a vokativ. Tvarově homonymní *svišti/sloveso nebo substantivum* nelze upřesnit ani na základě funkce /syntax). Potřebovali bychom širší a možná i mimojazykový významový (sémantika) kontext.

Které ze tří kritérií užívaných pro určení slovního druhu zapojíte, budete-li chtít tvrdit, že podtržené slovo má dvě slovnědruhové interpretace:

Místo vašich schůzek sis měl lépe vybírat.

Syntaktické a sémantické.

Která ze tří kritérií užívaných pro určení slovního druhu zapojíte, budete-li chtít tvrdit, že podtržená slova mají stejnou/různou slovnědruhovou interpretaci:

Proto se (dvacet, mnoho, spoustu) lidí stěhuje dnes večer.

Sémanticky – kvantifikátory, *dvacet* je číslovka určitá, *mnoho* lze i na základě morfologického kritéria řadit mezi neurčité číslovky. U výrazu *spoustu* jde o substantivum, které ztrácí flexi (deflektivizace), plní funkci kvantifikátoru, kterou mohou plnit jak číslovky, tak měrová adverbia. O substantivum *spousta* už nejde, protože to by tvar musel znít *spousta*.

Která ze tří kritérií užívaných pro určení slovního druhu zapojíte, budete-li chtít tvrdit, že následující tvary jsou a) substantiva a b) slovesa.

POHLA, UHLA, TÁHLA, RUBÁŠ, HLODÁŠ = substantiva i tvary sloves, syntaktické kritérium – role tvaru ve větě/syntaktická funkce zjednoznačňuje slovnědruhovou interpretaci:

***Pohla* jsem se, abych oslovila pana děkana *Pohla*.**

***Uhla* volila část voličů, která *uhla* z Občanského fóra.**

Všechna *táhla táhla* jedním směrem.

***Rubáš* uhlí a ve čtyřiceti ti obléknou *rubáš*.**

***Hlodáš* roste na neúrodných místech. *Hlodáš* kost.**

JEHLA, CIHLA, TRUHLA,

GULÁŠ

Formální kritérium dvojí interpretaci nevylučuje, sémanticky neexistují slovesa *jehnout* (pouze *jihnout*), *cihnout*, ani *truhnout*, ani *gulat*.